

LIKO
VRHNIKA

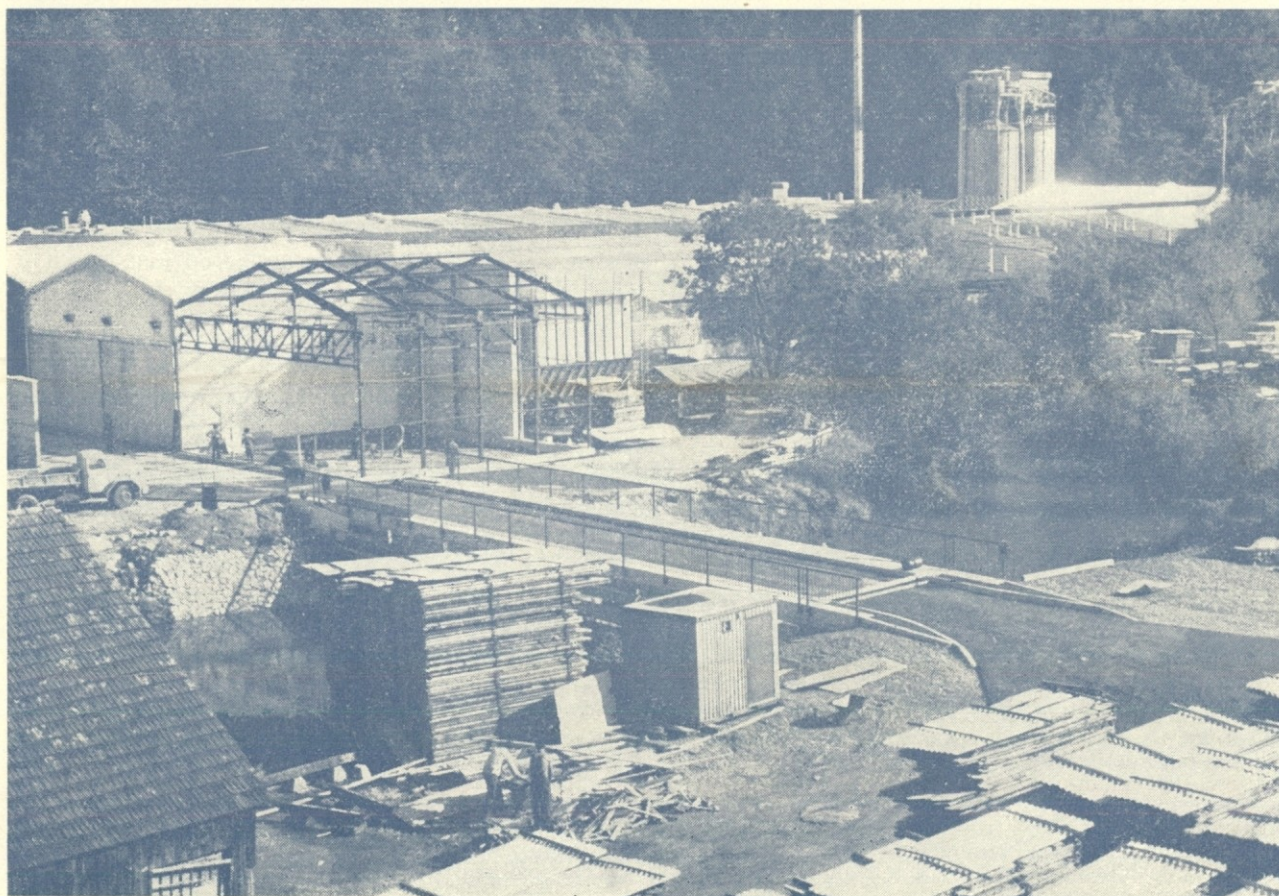
NAŠE DELO

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI LIKO VRHNIKA

LETO XX

ŠTEVILKA 1

JANUAR 1985

Poslovanje v letu 1984

Še dober mesec bo potrebno seštevati in odšteti, da bomo kolikor toliko natančno ugotovili z denarjem izražene rezultate našega dela v letu, ki se izteka. Čeprav nas od zaključnega računa ločita še dva meseca, pa lahko z veliko zanesljivostjo že sedaj ocenimo, katere sprejete cilje smo v iztekajočem se

letu uresničili in pri katerih nalogah nam je zmanjkalo volje oziroma moči. V tem času si določamo cilje in naloge za naslednje leto, zato je prav, da pri tem pogledamo tudi nazaj. Dobro izkušnjo bomo uporabili, po možnosti s še večjim učinkom, slabim pa se izognili ali jih vsaj zmanjšali. Takšne obračune

in s tem namenom delamo doma in nobenega razloga ni, da ne bi tako ocenjevali naše poslovanje.

Proizvodnja, produktivnost in izvoz so v letu 1984 presegli višino iz leta 1983, merjeno v fizičnih kazalcih. V celoti pa ne bomo dosegli planirane proizvodnje in izvoza. Med letom je bila vrsta težav, od pomanjkanja ustreznih materialov, majhnih proizvodnih serij, do pomanjkljivega planiranja, organiziranja, vodenja dela in včasih tudi neodgovornega izvajanja delovnih nalog. Težko je ugotavljati, kakšen

900006021

vpliv so pri tem imeli pogoji in razmere izven delovne organizacije. Četudi je vpliv zunanjih pogojev na naše delo velik, moramo naša hotenja in dejanja vedno uravnavati tako, da bomo v danih pogojih dosegli čimvečji dohodek. V dohodek in osebni dohodek pač ni mogoče pristižeti zunanje »objektivne težave«.

Zasedenost proizvodnje z naročili je bila zadovoljiva. V zadnjih mesecih pa se že čuti umirjanje cen in nazadovanje povpraševanja. Povpraševanje, posebno na domačem trgu, se bo zmanjševalo še v naslednjem letu. Usklajenost proizvodnje z zahtevami tržišča, torej proizvodnja pravega izdelka ob pravem času z ustrežno ceno in s čim višjo kvaliteto, nam tudi v naprej obeta sprotno odpremo narejenega. Izvoz bo v letu 1984 dosegel 12.700.000 dolarjev. Povečanje gre na račun Tovarne stolov in Tovarne vrat, medtem ko je v Primarni predelavi manjši od predhodnega leta. In prav je tako, ker je naša usmeritev izvažati čimveč našega znanja in dela v naših surovinah. Žal vsi ne razmišljajo tako. Pogosto ni bilo mogoče dobiti kvalitetne surovine, ker jih posamezne organizacije raje izvozijo, čeprav jim je med drugim tudi LIKO ponujal dolgoročno sodelovanje in vlaganje sredstev v njihov razvoj.

Tudi v naprej moramo računati, da se količine lesa ne bodo povečevale in da ga bomo še vedno precej nepredelanega izvažali. Ostaja razvojno, tehnološko in tekoča dnevna naloga, kako iz lesa, kakršen je in v omejenih količinah, napraviti čimveč in čimbolje. To je tudi eno izmed področij, kjer lahko in moramo v letu 1985 več napraviti. Vedeti moramo, da z vsakim kubikom elementov lahko izdelamo stole v vrednosti okoli 600 dolarjev.

Tudi v tem letu smo precej investirali. Na Verdu je bil zgrajen most, v Borovnici hala, povečali in posodobili smo sušilniške zmogljivosti, zamenjali in posodobili del opreme. V Borovnici bo takoj po novem letu stekla gradnja prostorov za proizvodno strojev, spomladi pa postavitev lupilnice na Verdu. V celoti pa plana vlaganj ne bomo uresničili, saj je bilo mogoče uvoziti le del načrtovane opreme. Večji uvoz opreme načrtujemo v naslednjem letu, ko predvidevamo v ta namen tudi najem tujega kredita.

V tem letu smo napredovali v našem dopolnilnem programu. Linija za spajanje že dela v decimirnici na Verdu in za naslednje leto načrtujemo proizvodnjo 10 takšnih linij. Tudi v proizvodnji računalniških podsklopov smo napredovali in dosegli zadovoljive dohodkovne učinke. Tretje prodajno skladišče na Reki bi že delovalo, če ne bi bilo toliko administrativnih preprek, čez katere se bomo prebili šele v naslednjih mesecih.

Izvozne cene smo uspeli povečati v trdnih dolarjih, medtem ko smo

z domačimi cenami lovili ravnotežje med rastjo stroškov in povpraševanjem. Prihodek delovne organizacije se je podvojil v primerjavi s predhodnim letom. Stroški so se več kot podvojili in smo na en podabljen dinar ustvarili manjši prihodek kot predhodno leto. Vrsta razlogov, tudi zunanjih, vpliva na slabšanje navedenega razmerja. Za izboljšanje razmerja med prihodkom in stroški pa lahko veliko napravimo sami. Na eni strani je zelo pomemben izbor takšnega prodajno proizvodnega programa, ki daje glede na prihodek čimvečji dohodek, na drugi strani pa lahko z zmanjševanjem stroškov za posamezen proizvod ali storitev ravnano tako dosežemo večji dohodek. Vse to pa zahteva številne aktivnosti, od katerih so nekatere izvedljive le v daljšem časovnem obdobju. Del zastavljenega cilja, ki bo v naslednjem letu med pomembnimi cilji v vsej državi, pa lahko dosežemo že s takojšnjo spremembo našega doseganega odnosa do surovin, do materiala, do kvalitete opravljenega dela. Vsak odvečen element med drvni, vsaka ponovljena delovna operacija ali celo zavrženi polproizvod, slabo nabrušeno rezilo, nepravčasno pripravljen strokovni predlog za ukrepanje itd. zmanjšujejo naš dohodek. Verjetno ima vsak izmed nas za svoje delovno področje, še več pa po naši navadi za sosedovo področje, cel seznam nalog, ki bi povečale proizvodnjo, zmanjšale stroške, izboljšale kvaliteto. To je torej eno izmed ključnih področij našega poslovanja v naslednjem letu in od tega, kako bomo izvajali te naloge, je v veliki meri odvisna možnost, da rast osebnih dohodkov spremlja rast življenjskih stroškov. Merila za pridobivanje osebne dohodka bo potrebno dopolniti, da bomo bolj neposredno občutili v plačilnih kuvertah naš prispevek dohodku. Ne smemo ostati ravnodušni do škarta, do uničenih polproizvodov, do vseh mogočih škod, saj nam vse to jemlje dinarje iz naše in moje blagajne.

Dohodek na delavca je, kljub temu da nismo izrabili vseh možnosti, porastel za več kot v povprečju v republiki. Med obveznostmi iz dohodka so najbolj porastle obresti za kredite. Uporaba denarja torej dobiva visoko ceno, ki bo še porast-

la. Zato bomo morali bolj kot doslej upoštevati, da obresti v enem letu pojedjo več kot polovico sredstev, ki so vezana v zalogah, ali drugače, zaloge morajo dati učinek, ki doseže vsaj obresti.

Za osebne dohodke in skupno porabo smo razporedili za več kot polovico več od predhodnega leta. Tako ostajamo v vrhu panoge in UNILESA. Kljub temu pa so osebni dohodki še vedno zaostajali za rastjo življenjskih stroškov, vendar manj kot v republiki in državi. Povečali smo počitniško zmogljivost, razdelili smo 7.280.500 din stanovanjskih posojil in kupili sedem stanovanj, od katerih bo šest vseljivih sredi prihodnjega leta.

Za razširitev materialne osnove bomo lahko razporedili okrog 40 starih milijard dinarjev. Na prvi pogled je to veliko in seveda smo ta sredstva že angažirali za financiranje zaloga surovin, materialov, polproizvodov in gotovih izdelkov. Vrednost zaloga zaradi povečanja cen in deloma tudi zaradi zastoja odpreme notranjih vrat hitro raste in veže vse večja sredstva. Krediti po nižjih obrestnih merah za pripravo proizvodnje za izvoz se povečujejo veliko počasneje od rasti vrednosti zaloga in tako moramo za financiranje zaloga uporabljati vso svojo tekočo akumulacijo. S tem pa si zmanjšujemo možnosti za izvajanje potrebnih investicij v prihodnjem letu.

Sami in naši samoupravni organi bomo dokončno sodbo o našem delu sprejemali v mesecu februarju. Stevilke ne bodo pokazale slabih rezultatov, prej dobre. Slabo bi bilo, če pri tem ne bi ločili uspehov od slabosti in da bi se zadovoljili s povprečno oceno. Prav gotovo smo dosegli pomembne rezultate, zaradi česar pa slabosti in neizkoriščene možnosti niso nič manjše.

Na rezultate smo lahko ponosni, hkrati pa nam mora biti žal, da nismo v večji meri izkoristili možnosti, da ustvarimo večji dohodek za svoj osebni standard in za naš ter družbeni razvoj. Če pri osebnem »bilanciranju« iztekajočega se leta sklenemo, da bomo sami in skupaj z drugimi delavci LIKA storili v prihajajočem letu vse, da bo ob letu zamujenih priložnosti še manj, potem si lahko nadejamo še boljše rezultate. S. A.

Nabava surovin in repromateriala

Osnovna naloga nabavne funkcije je oskrbeti proizvodne TOZD s potrebnimi surovinami in repromateriali za nemoteno proizvodnjo. Vendar je v sedanji situaciji, ko na trgu niso vzpostavljene normalni kupoprodajni odnosi, to nalogo večkrat težko realizirati, zato je potrebno večkrat prilagoditi proizvodnjo nabavnemu trgu namesto prodajnemu. Vzroki za tako neravnovesje na trgu

so zlasti v izvozu trgovin, cenovni politiki, zapiranjih trgov po republikah oziroma regijah itd.

Dinamika nabave surovin v letu 1984 se močno razlikuje od trenda dinamike nabave zadnjih nekaj let. Vzrok temu so bile slabe vremenske razmere v spomladanskih mesecih in zamrznitev cen, tako da so skoraj vsi dobavitelji čakali na odmrznitev le-teh. Zato se je značilna glavna se-

zona nabave surovin iz mesecev marec, april in maj prevesila v naslednje mesece junij, julij in avgust. Tako so bile zaloge surovin ob polletju že na kritični točki. Po dogovoru s proizvodnimi TOZD in njihovo pomočjo (prevzem blaga) smo šli v akcijo in nabavljali surovino tudi v poletnih mesecih kljub nevarnosti, da se kvaliteta blaga poslabša.

S povečano dobavo surovin še v jesenskih mesecih nam je uspelo ustvariti normalne zaloge surovin za potrebe proizvodnje v zimskem času.

Poudariti je potrebno, da je na neurejenost razmer na trgu in s tem tudi na težave pri nabavi v največji meri vplival nezmanjšan izvoz surovin v obliki hlodov, žaganega lesa in decimiranih elementov. Rav pri žaganem lesu je največji problem, ker gre najkvalitetnejši v izvoz, predvsem v Italijo, slabša kvaliteta pa ostane za domači trg. Kljub stalnemu posredovanju na raznih nivojih, da bi ustavili oziroma zmanjšali izvoz surovin, za sedaj še ni nobenih pozitivnih rezultatov.

Količinska realizacija plana nabave surovin za leto 1984 je bila v povprečju dosežena. Nabava hlodov je bila pod planom, zato smo morali povečati nabavo žaganega lesa ter dosegli plan okrog 150%. To nam je uspelo predvsem na račun obdelave celotnega jugoslovanskega trga, saj smo samo iz Črne gore in južne Srbije nabavili približno eno tretjino od skupno nabavljenega žaganega lesa.

Nabava decimiranih elementov in kooperacija sta bili realizirani v okviru letnega plana. Pomembno pa je, da smo v letu 1984 prvič vzpostavili kooperacijo na področju zlepljenih sedežev, kar nas je tudi sredi leta reševalo zastojev v proizvodnji.

To je zelo zahtevna kooperacija, saj je pri dobaviteljih težko doseči ustrezno kvaliteto, da ne bi prišlo do poznejših reklamacij iz Amerike. Zato bo potrebno temu področju posvetiti več pozornosti.

Pri nabavi polproizvodov (furnir, lesonit, satovje itd.) za potrebe TOZD TOVARNA VRAT je bil v teku leta največji problem nabava hrastovega furnirja izvozne kvalitete. Vzrok za pomanjkanje tega furnirja je v tem, ker ga proizvajalci že sami izvažajo in ker ima naša delovna organizacija specifične potrebe samo po furnirju vratne dimenzije (2,10 do 2,50 m). Kljub posebni akciji, ko smo proizvajalcem furnirja ponudili delitev deviz pri skupnem izvozu, nam ni uspelo nabaviti zadostnih količin hrastovega furnirja, da bi zadovoljili potrebam naših inozemskih kupcev vrat.

Z nabavo lesonita so bili iz meseca v mesec problemi zaradi neredne dobave od našega dobavitelja iz Srbije. Šele decembra se je stanje normaliziralo, ko smo uvozili večjo količino lesonita iz Madžarske. V TOZD TOVARNA VRAT se je pojavil nov problem, in sicer oskrba

s surovino za potrebe proizvodnje vhodnih in garažnih vrat na Verdu. Več kot deset let smo za proizvodnjo teh vrat uporabljali pretežno afriške lesove, sedaj v zaostrenih pogojih gospodarjenja pa le-teh ni možno oziroma rentabilno uporabljati, zato bo potrebno najti substitute v domačih drevesnih vrstah (smreka, hrast, jesen, bor).

Seveda bo potrebno tudi tehnologijo proizvodnje vhodnih vrat prilagoditi novim zahtevam (dolžinsko spajanje, konstrukcija vrat itd.). Pri oskrbi z repomateriali so bili občasni problemi pri nabavi nekaterih materialov, kot so na primer anuba nasadila, zračniki, PVC vreče, rezervni deli ipd. Pojavile so se pa tudi dodatne zahteve pri nabavi materialov za proizvodnjo strojev in računalnikov.

Glede na iz leta v leto slabši položaj na nabavnih trgih smo v zadnjih letih začeli intenzivneje delati na področju združevanja dela in sredstev (sovlaganje) z dobavitelji surovin in polproizvodov, kajti le na ta

način si lahko zagotovimo dolgoročno oskrbo naše proizvodnje z vhodnimi materiali. Tako že normalno poteka dobava decimiranih elementov iz Srba in bukovega žaganega lesa iz LIK Kočevje, kamor smo sovlagali sredstva.

V letu 1984 smo podpisali samoupravni sporazum o sovlaganju s SVEA Zagorje in KOPAONIKOM iz Kuršumlje ter se dogovarjamo še z nekaterimi dobavitelji surovin in polproizvodov.

V zadnjem času se vse bolj pojavljajo zahteve od dobaviteljev surovin po participaciji deviznih sredstev. Vsem zahtevam ne bo moč ugoditi, ker imamo premajhen delež deviznih sredstev na razpolago, saj na žalost instrumenti naše ekonomske politike slabše stimulirajo izvoz finalnih proizvodov kot izvoz surovin.

Zato menim, da se situacija na domačem trgu ne bo bistveno izboljšala, dokler bomo dovolili in stimulirali izvoz surovin.

Daniel Fortuna, dipl. oec.

Investicijska vlaganja v letu 1985

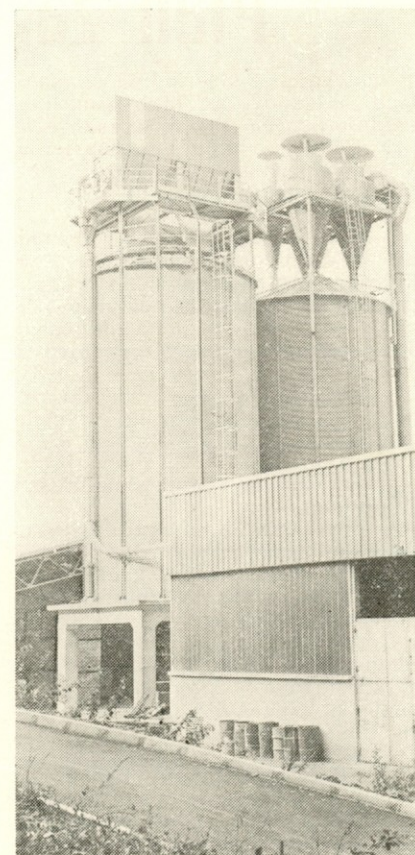
Plansko leto 1985 predstavlja ključno leto srednjeročnega planskega obdobja 1981—1985. Zato je prav, da pogledamo uresničevanje v tem obdobju načrtovanih investicijskih vlaganj. Pregled pokaže, da bodo realizirana vsa vlaganja, razen tistih dveh, pri katerih je prišlo do sprememb v programskih usmeritvah. To sta proizvodnja računalniških sklopov in proizvodnja žičnic. Vlaganje v proizvodnjo računalniških sklopov je bilo zmanjšano z družbenim dogovorom o proizvodnji računalniške opreme v proizvodnjo večjih diskovnih enot, katerih proizvodnja poteka v adaptiranih prostorih na Verdu in bo njen nadaljnji razvoj slonel na lastnem ustvarjenem dohodku.

Vlaganje v proizvodnjo žičnic pa je preusmerjeno v proizvodnjo lesno obdelovalnih strojev. Vlaganja so delno tudi že realizirana, v še večjem obsegu pa bodo v letu 1985 s širitvijo proizvodnih prostorov.

Realizirana so vlaganja v drugo fazo izgradnje Tovarne stolov (decimirnica, kotlovnica, predušilnica na Verdu, adaptacija proizvodnih prostorov stolarne na Verdu), skladiščne hale Tovarne vrat v Borovnici, mostu na Verdu, nabavo računalniške opreme, sovlaganje v surovinsko oskrbo, širitev trgovske mreže (Boleč, Vrhnika, razstavnici salon) ter domače in uvozne proizvodne opreme.

Značilnost investicijskega leta 1985 je torej v zaključevanju vlaganj, planiranih v tekočem srednjeročnem obdobju, in prepletanju z začetnimi planiranimi vlaganji v prihajajočem srednjeročnem planskem obdobju 1986—1990.

Kljub relativno visokim izvršenim vlaganjem je stanje tehnično-tehniško opremljenosti TOZD relativno slabo. Ekonomska istrošenost opreme je visoka, preko 80%. Se vedno primanjkuje tudi proizvodnih in

skladiščnih prostorov (repromaterial, medfazna skladišča, priprava proizvodnje). Pri nabavi tehnične opreme smo v veliki uvozni odvisnosti; njen uvoz pa je družbeno omejen zaradi gospodarske situacije.

V analizi razvojnih možnosti in smernicah nadaljnjega razvoja pa imamo cilj intenziviranja proizvodnje v smeri višje stopnje predelave z uvajanjem avtomatizacije in kibernizacije proizvodnje, kjer bo to smotno. Vse te težnje in potrebe imajo odraz v hotenih investicijskih vlaganjih prihodnjega leta.

Za posodobitev uvozne tehnološke opreme kandidiramo v pridobitvi kredita mednarodne finančne korporacije IFC. Vrednost kredita v višini 1.590.000 USA dolarjev bomo koristili po preliminarni študiji, ki je oddana banki, in omenjeni korporaciji pri obnovi in posodobitvi opreme Tovarne vrat v višini 823.000 dolarjev ter Tovarne stolov v višini 767.000 dolarjev. To vlaganje predstavlja v možnosti uvozne opreme enkratno priložnost verjetno celoletnega srednjeročnega planskega obdobja, zato je odločitev toliko pomembnejša za naš nadaljnji razvoj.

Dinarska protivrednost kredita je po tečaju 185,199 din za dolar enaka 295 milijonom din. Vnovčljivost kredita je 8 let z dvoletnim odlogom. Za plačilo uvoznih stroškov pa bo

potrebnih okoli 135 milijonov din, ki jih bomo morali pokriti v letu uvoza.

Poleg tega pa kažejo planski podatki TOZD naslednjo potrebo po vlaganjih:

	v mio din
Primarna predelava	92,780
Tovarna vrat	94,550
Tovarna stolov	49,880
Servisi — energetika	74,055
Blagovni promet	66,500
DSODSP	27,525

Združena sredstva DO za vlaganje v surovinsko osnovo znašajo 40 milijonov din, usmerjena sredstva dela sredstev za razvoj nezadostno razvitih republik in pokrajine Kosovo 35 milijonov din ter sredstva za vlaganje v civilno zaščito DO 13 milijonov din.

Seštevek nam da vrednost 923,290 milijonov din s kreditom IFC ali 628,290 milijonov din dinarskih vlaganj pri odštetem kreditu.

Spoštovanja vredna je številka ob »zamrznjenih« cenah, kaj šele ob »odjugah« (tudi tečajne razlike spadajo sem). Vsaka investicijska odločitev terja temeljit premislek in utemeljitev. To pa terja od nas še usklajitev želja z možnostmi, finančnimi viri in določitvijo prioritete vlaganj po ekonomski učinkovitosti posameznih investicij.

Ing. Dušan Plestenjak

Plan za leto 1985

Planske cilje v letu 1985 smo določili na osnovi sprejetih usmeritev srednjeročnega plana, upoštevajoč pričakovane pogoje gospodarnosti. V skladu z zaostrenimi pogoji, smo pri oblikovanju planskih ciljev izhajali iz sledečih izhodišč:

— osnova za planiranje proizvodnje je dosežena raven v letu 1984, ki se poveča za predvideno produktivnost 3 odstotke, za polovičen učinek zmanjšanja izdelavnih časov 5 odstotkov, ter za učinek investicijskih vlaganj v letu 1984 in 1985;

— zaposlenost ostane na doseženem povprečju v letu 1984, število zaposlenih se bo povečalo le v novih proizvodnih programih (proizvodnja strojev in računalniških sklopov).

V proizvodnji ima prednost proizvodnja za izvoz z utrditvijo izvajanja sistemov kontrole kvalitete ter izvajanja ukrepov za izboljšanje izkoriščanja surovin.

Upoštevajoč ta skupna izhodišča planiramo porast proizvodnje v TOZD Primarna predelava za 10,5 odstotkov, v TOZD Tovarna stolov za 8 odstotkov in v TOZD Tovarna vrat za 13 odstotkov. V TOZD Servisi-energetika planiramo poleg opravljanja redne dejavnosti vzdrževanja in oskrbe z energijo proizvodnjo 10 linij za dolžinsko spajanje,

10 brusilnih strojev za skobelne nože, 10 centrirnih naprav, 5 krtačnih brusilnih strojev, 5 strojev za narez papirja, 5 vertikalnih brusnih strojev in raznih drugih strojkov v vrednosti 1.000.000 dinarjev. Proizvodnja računalniških sklopov bo na nivoju leta 1984 in sicer okrog 400.

V skladu z zahtevami tržišča, tehničnim uvajanjem in optimalno proizvodno organizacijo bomo organizirali izvajanje razvojne funkcije v takšni organizacijski obliki, ki bo zagotavljala izvajanje nalog s tega področja v celoti.

Na nabavnem področju bomo izvajali vse potrebne aktivnosti za pravočasno in celovito dobavo potrebnih surovin in reprodukcijskih materialov.

Naš cilj oziroma obveza je zagotoviti potrebno hlodovino, to je cca 30.000 m³, cca 15.800 m³ zaganega lesa ter 9.000 m³ elementov. Iz uvoza planiramo nabavo repromateriala v višini 3.900.000 \$ US s tem da bomo poleg lastnega uvoza razvijali tudi kompenzacijske posle, uvoz preko maloobmejnega, sejemskega in kooperacijskega sodelovanja.

Na prodajnem področju predvidujemo na zahodnih tržiščih zaostrene pogoje in ne planiramo povišanih cen, ocenjujemo pa da bo povprečni tečaj 1 US \$ 250,00 dinarjev.

Planiramo porast bruto izvoza za 7,7 odstotkov in sicer cca 13.700.000 dolarjev. Na domačem trgu ne pričakujemo kakšnega izboljšanja situacije. Načrtujemo porast cen v povprečju za 45 odstotkov na raven cen oktobra 1984. Upoštevajoč planirane cene bo prodaja na domačem trgu porasla za cca 2-krat glede na doseženo realizacijo v letu 1984.

Število zaposlenih ne bomo povečevali razen na nove proizvodne programe.

Projekcija celotnega prihodka in njegove delitve v letu 1985 temelji na predvidevanjih oziroma ocenjenih gibanjih na nabavnem in prodajnem trgu. Razkorak med nabavnimi in prodajnimi cenami bomo obvladovali predvsem z izboljševanjem izkoriščanja materiala, tako da bomo skušali zmanjšati razmerje porabljenih sredstev v celotnem prihodu. Planiramo povprečni neto osebni dohodek 43.400 din, kar pomeni 55-odstotno rast na povprečni neto osebni dohodek v letu 1984. Seveda pa bodo sredstva za osebne dohodke odvisna od produktivnosti, dosežene proizvodnje in prodaje ter doseženega dohodka. Konkretan plan celotnega prihodka in njegove delitve bomo sprejemali ob zaključnem računu za leto 1984, ko bodo bolj jasni predpisi v zvezi z novim zakonom o celotnem prihodu, družbeni dogovori resolucijske usmeritve itd.

Svobodno menjavo smo v projekciji celotnega prihodka povečali za 50 odstotkov v okviru nalog pa smo dali večji poudarek določenim nalogam na področju financiranja, poslovnih analiz, razvoja, kadrovanja itd.

V okviru družbenega standarda planiramo nakup 9 stanovanj v Borovnici, nakup 10 komunalno urejenih parcel za gradnjo vrtnih hiš v Janezovi vasi. Načrtujemo razširitev počitniških kapacitet z izgradnjo trojčkov v selcah, nakupom dveh garsonjer v Bohinjski bistrici, ter ene na Cresu.

Plan za leto 1985 je postavljen dokaj zahtevno. Pri izvajanju plana bo verjetno dosti problemov. Naša naloga pa je skušati te probleme rešiti in doseči plansko postavljene cilje.

P. M.

Inovacije

Beseda, ki jo zadnje čase čisto slišimo ne le od naših vodilnih politikov, temveč tudi v naši delovni organizaciji. Tudi v naši TOZD smo se odločili, da bomo zaposlene vspodbujali k inovacijski dejavnosti. Tako si je komisija za inovacijsko dejavnost TOZD Servisi-energetika zastavila nalogo, da bo čim bolj pospešila inovacijsko dejavnost, ki bi s tem koristila finančno DO in seveda inovatorjem samim.

V mesecu juliju smo se na predlog »Splošnega združenja drobnega gospodarstva Slovenije«, prijaviteli za nagradni natečaj za inovacijske dosežke, z linijo za dolžinsko spajanje lesa.

Na sejmu drobnega gospodarstva v Celju, smo prejeli priznanje in nagrado 30.000 din za že omenjeni stroj za dolžinsko spajanje.

Komisija ni imela težkega dela. Odločila se je, da pridobljeno nagrado razdeli med tiste, ki so bili najbolj zasluženi za izdelavo tega stroja. Ti inovatorji so:

Leben Janko, Dobrovoljc Stefan, Pelko Stane, Čepon Janko, Marinčič Stane, Drobnič Janko in Mavec Anton.

To priznanje z nagrado od Splošnega združenja drobnega gospodarstva, nas je vspodbudilo še k nadaljnjem razmišljanju s področja tehničnih izboljšav in smo že dosegli vidne rezultate.

Tako sta npr. tov. Čepon Janko in Mavec Srečko izdelala programator za čiščenje vreč na odsesovalni napravi Moldov iz sestavnih delov domačih proizvajalcev. Njegova funkcionalnost je nemotena, dosegli pa smo veliko stopnjo točnosti delovanja in možnost poljubnega nastavljanja nastavitve in prekinitve celot-

nega delovanja sistema-odvisno od zaprašenosti vreč.

Prihranek je bil cca 180.000 din, inovatorjema pa je bila izplačana za inovacijo tudi ustrezna nagrada.

Tov. Marinčič Stane in Simončič Janez sta na brusilnem stroju Steiman izdelala pripravo za nov način centriranja brusnega papirja. Med tem ko je prej prišlo do trganja papirja tudi večkrat dnevno, je bil z inovacijo ta problem odpravljen in še danes nemoteno obratuje. Za inovacijo sta prejela zaslužno nagrado.

Pelko Stane in Molek Pavle sta na stroju Kupfer Mühle v vratarni, izdelala podporni ležaj, da s tem preprečuje možnost lomljenja osovine. S to inovacijo sta dosegla, da stroj obratuje brez lomljenja osovine nemoteno že 2 leti.

Vse tehnične izboljšave naših delavcev bodo objavljene tudi v seznamu inovatorjev in izumiteljev v občini Vrhnika v letu 1984.

Vsem zaposlenim, posebno pa strokovnim delavcem, naj bodo naši inovatorji za vzgled in napolnilo, k še številnejšim tehničnim izboljšavam naše tehnološke obdelave, kar bo koristilo njim in naši delovni organizaciji.

Franko Martinčič

Zaposlovanje

PROBLEM DEFICITARNIH KADROV V DO LIKO

Na današnji stopnji razvoja proizvodnih sil in sredstev za proizvodnjo je delovni človek s svojimi sposobnostmi in delovnimi navadami glavna gonilna sila v boju za večjo in boljšo produkcijo. Tega dejstva se naša družba dobro zaveda in v ta namen vpliva na različnih področjih, od šolstva do socialnega varstva in zdravstva, poskuša zagotoviti delovnim organizacijam čim ustrežnejši kader. Kljub tej družbeni skrbi pa je prav gotovo največja obveza za pridobitev delavcev, ki bodo s svojim znanjem in delavnostjo prispevali k uresničevanju začrtanih planov na strani delovnih organizacij, ki te delavce potrebujejo.

Liko je v vsem svojem razvoju na različne načine, v skladu s potrebami in možnostmi skrbel za pridobivanje ustreznih kadrov. Pri tem pa so se in se še pojavljajo določene težave, ki imajo za posledico pomanjkanje določenih kadrov in nizko izobražbeno strukturo zaposlenih. V vsej delovni organizaciji je zaposlenih le 3 % delavcev z višjo in visoko strokovno izobrazbo, če pa prištejemo še zaposlene s srednjo izobrazbo je to 14 %. Predvidevamo, da sta glavna vzroka za pomanjkanje strokovnih kadrov predvsem deficitarnost kadrov, ki jih zaposluje, in dnevna migracija delovne sile

iz občine, ki je zaradi bližine Ljubljane, kjer so možnosti zaposlitve znatno večje, velika.

Največje potrebe imamo na področju lesarskih poklicev. Z uvajanjem novih, perspektivnih proizvodnih programov (proizvodnja lesno-obdelovalnih strojev in računalniških podsklopov) pa se srečujemo tudi s pomanjkanjem kadrov z ustrežno izobrazbo strojne in elektro smeri. Potrebujemo delavce raz-

ličnih stopenj izobrazbe — od kvalificiranih do delavcev z visoko šolsko izobrazbo.

In kako pridobiti deficitarne kadre ter izboljšati izobražbeno strukturo zaposlenih?

V prvi vrsti moramo izdelati dovolj konkreten program, ki bo zajemal vse znane metode oziroma aktivnosti za reševanje tega problema. Osnovne usmeritve tega programa pa bodo morale temeljiti na naslednjih načelih:

— stimulatívno nagrajevanje, ki temelji na ugotavljanju prispevka in rezultatov dela delavcev;

— nudenje drugih materialnih ugodnosti zaposlenim;

— hitrejše reševanje stanovanjskih potreb delavcev, predvsem glede na deficitarne kadre (kadrovska stanovanja);

— sodelovanje z osnovnimi šolami v občini pri poklicnem usmerjanju učencev in zagotavljanje sredstev za kvalitetno vodenje krožkov, na katerih se učenci seznanjajo z osnovami obdelave lesa;

— sodelovanje z drugimi vzgojno-izobraževalnimi institucijami;

— s štipendijsko politiko doseči večje zanimanje za izobraževanje za poklice, ki nam jih primanjkuje;

— z izobraževanjem že zaposlenih delavcev ob delu in iz dela delno izboljšanje izobražbene ravni;

— vzbujanje zavesti pri delavcih, da se bodo vsi po svojih močeh vključili v reševanje tega problema, in predvideti za uspešne tudi ustrezno materialno stimulacijo.

Tu so nakazani le nekateri ukrepi, ki jih bomo morali izvajati, če želimo pridobiti v delovno organizacijo več strokovnih kadrov, ki nam jih primanjkuje, in izboljšati izobražbeno strukturo že zaposlenih. Če se zavedamo, da so naloge trajnega značaja in se bodo v realizacijo vključile poleg kadrovske tudi druge službe in posamezniki, uspehi prav gotovo ne morejo izostati.

Splošno-kadrovski sektor

Disciplinski ukrepi

PREGLED IN PRIMERJAVA IZREČENIH DISCIPLINSKIH UKREPŮ V LETU 1983 IN 1984

V letu 1983 je bilo na obeh lokacijah 9 in v letu 1984 8 javnih obravnav.

Iz priložene tabele izhaja, da je bilo v letu 1983 izrečenih skupaj 122 različnih disciplinskih ukrepov, v letu 1984 pa 99, vendar moramo upoštevati, da je bila v lanskem letu po lokacijah ena javna obravnav manj. Če upoštevamo zahteve za ugotavljanje odgovornosti delavcev za storjene kršitve delovnih obveznosti, ki so bile

storjene v zadnji tretjini leta 1984, obravnavane pa bodo v januarju 1985 lahko hitro ugotovimo, da se število kršitev delovnih obveznosti ni zmanjšalo.

Glede na teže storjenih kršitev delovnih obveznosti in izrečenih disciplinskih ukrepov lahko ugotovimo, da je bilo v obeh letih največ javnih opominov, na drugem mestu pa so bili v letu 1983 disciplinski ukrepi prenehanje delovnega razmerja, katerega izvršitev je bila odložena za določeno dobo, v letu 1984 pa opominov. To kaže, da se je kljub približno enakemu številu kršitev delovnih obveznosti

njihova teža zmanjšala oziroma so bili izrečeni milejši disciplinski ukrepi.

Če primerjamo število izrečenih disciplinskih ukrepov glede na lokacijsko zastopanost delavcev, pa ugotovimo, da je bilo v letu 1983 več ukrepov izrečenih na lokaciji Verd, v letu 1984 pa je bilo to razmerje enako, če upoštevamo, da so bile na lokaciji Verd tudi obravnavane kršitve delovnih obveznosti, ki so jih storili delavci, ki delajo na Vrhniki.

Glede na število zaposlenih delavcev prednjači v nedisciplini in kršitvah delovnih obveznosti TOZD Primara predelava Verd, na drugem mestu pa je bil v letu 1983 TOZD Tovarna vrat Borovnica, v letu 1984 pa TOZD Tovarna stolov Verd.

Najbolj značilne kršitve delovnih obveznosti so: nepravilno zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja pooblaščenega vodje dela, ki se ponavljajo, neopravičeno izostajanje z dela, neizpolnjevanje ali nevestno, nepravčasno in malomarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti, povročanje nereda ali pretepa v TOZD, prihajanje na delo v vinjenem stanju, vnašanje alkoholnih pijač itd. Iz priloženega izhaja, da se kljub različnim izrečenim disciplinskim ukrepom stanje na področju discipline ne izboljšuje, zato bo potrebno v letošnjem in v prihodnjih letih posvetiti temu problemu večjo pozornost. Vsak na svojem delovnem mestu se bo moral bolj zavedati posledic, ki jih ima njegovo nevestno delo in kršitev pravil z ozirom na druge delavce na uspeh njegove TOZD in delovne organizacije. Le v kolikor bomo vsi delavci imeli to zavest, potem bomo izboljšali disciplino in odnose v kolektivu.

Disciplinska komisija se pri svojem delu srečuje tudi zahtevami za ugotavljanje odgovornosti delavcev in uvedbo disciplinskega postopka v zadevah, ki pomenijo lažje kršitve delovnih obveznosti, ki največkrat ne vplivajo škodljivo na sam delovni proces in medsebojne odnose. Predlagamo, da se v izogib nepotrebne delu pri obravnavah takih kršitev delovnih obveznosti poskuša podobne primere reševati predvsem s pogovorom med kršiteljem in neposrednim vodjem, ki naj ima značaj tovariškega opozorila na kršitve.

V prihodnje bomo vse pravno-močne oziroma dokončno izrečene disciplinske ukrepe ter kršilce objavljali v glasilu »Naše delo«.

Pregled izrečenih disciplinskih ukrepov po TOZD in DSODSP v letu 1983 in 1984.

Verd 1983

Ukrepi po TOZD	PP	TS	TV	SE	BP	DSODSP	Skupaj
opomin,	6	1	—	—	—	—	7
javni opomin,	10	12	2	—	—	1	25
razporeditev na razporeditev na druga dela,	1	—	—	—	—	—	1
denarna kazen,	4	1	—	—	—	—	5
prenehanje del. razmerja, od.	13	6	—	—	—	—	19
pogojno, prenehanje del. razmerja,	2	4	2	2	—	—	10
postopek ustavljen,	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ:	36	24	4	2	—	1	67

Borovnica 1983

Ukrepi po TOZD:	PP,	TS,	TV,	SE,	BP,	DSOP,	SKUPAJ:
opomin,	2	1	1	—	—	1	5
javni opomin,	5	2	9	—	—	1	17
razporeditev na druga dela,	—	—	2	—	—	2	2
denarna kazen:	3	—	2	—	—	—	5
prenehanje del. razmerja, odloženo	—	—	—	—	—	—	—
pogojno,	3	—	5	1	—	—	9
prenehanje del. postopek	3	1	4	—	—	—	8
SKUPAJ:	22	4	26	1	—	2	55

Verd 1984

Ukrepi po TOZD:	PP,	TS,	TV,	SE,	BP,	DSODSP,	SKUPAJ:
opomin,	3	5	2	—	—	—	10
javni opomin,	6	6	1	—	—	1	14
razporeditev na druga dela,	—	—	—	—	—	—	—
denarna kazen,	2	5	—	—	1	—	8
prenehanje del. razmerja, odloženo	4	1	—	1	—	—	6
pogojno, prenehanje del. razmerja,	5	1	1	—	—	—	7
postopek ustavljen,	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ:	20	23	4	2	1	1	51

Borovnica 1984

Ukrepi po TOZD:	PP,	TS,	TV,	SE,	BP,	DSOP,	SKUPAJ:
opomin,	10	1	1	—	—	—	12
javni opomin,	9	3	4	—	—	—	16
razporeditev na druga dela,	—	—	—	—	—	—	—
denarna kazen,	—	1	1	1	—	—	5
prenehanje del. razmerja, odloženo	7	1	1	2	—	—	11
pogojno, prenehanje del. razmerja,	1	—	1	—	—	—	2
postopek ustavljen,	—	—	2	—	—	—	2
SKUPAJ:	29	6	10	3	—	—	48

Dan LIKA

DAN LIKA — SREČANJE DELAVCEV IN UPOKOJENCEV

Dan LIKA 1984 oziroma srečanje delavcev in upokojencev LIKA je bilo 15. 9. 1984, kot običajno v Bistri.

PLAKETO LIKA so prejeli:

Kapič Stane
Rot Janez
Sivka Alojz

Jesenovec Alojz
Japelj Marija
Pajsar Ivan
Levstik Jože
Varga Marija

V okviru paznovanja dneva Lika so bila organizirana tudi športna tekmovanja delavcev LIKA. Najboljšim v posameznih panogah so bila na srečanju podeljena prizna-

DIPLOMO LIKA so prejeli

Kržič Anton
Karloci Milica
Martinčič Franko

KNJIŽNO NAGRADO so prejeli:

Horvat Majda

nja in sicer so bili najboljši naslednji delavci LIKA:

Moški:

Mali nogomet

1. Vratarna Borovnica

Sah

1. Grgič Marko

Streljanje

1. Susman Jakob

Kegljanje

1. Markovič Slavko

Balinanje

1. LIKO Verd

Namizni tenis

1. Ličer Leon

Ženske

Streljanje

1. Grom Boža

Kegljanje

1. Grom Boža

Kultura

Pred leti je naša delovna organizacija prevzela stalno pokroviteljstvo nad kulturnimi prireditvami, ki vsako leto potekajo v Bistri. S tem pokroviteljstvom smo prevzeli tudi določene obveznosti tako glede financiranja teh prireditev kakor tudi nudenja druge pomoči pri organizaciji priprav na prireditev in tudi ob zaključku le-teh.

Zveza kulturnih organizacij pa nam v znak zahvalnosti pokloni eno izmed umetniških slik, in sicer nam je tokrat poklonila originalno delo slikarja Dominka — slika Eucodoe, ki je razstavljena v našem prodajnem salonu na Vrhniku.

Tako imenovani mentor, ki skrbi za organizacijo in potek prireditev, je Zveza kulturnih organizacij Vrhnika, največji delež pa vsekakor prispeva Marta Rijavec. Brez njenega vodstva in prizadevanja Vrhničani ne bi imeli vsaj še nekaj časa tako potrebnega kulturnega življenja, v katerega pa se na žalost bolj malo vključujemo. Ljudje smo pač takšni, da venomer samo kritiziramo, da se na Vrhniku nič ne dogaja, da ni nobenih prireditev ipd. Prireditve pa so, kot na primer razni nastopi pevskih zborov, folklornih skupin, gledaliških skupin, organizirane so razne razstave slikarskih del idr. Vendar pa je udeležba, vsaj s strani naše delovne organizacije, izredno majhna. Kljub temu, da na razne načine obveščamo ljudi o kulturnih dogodkih, pa ni pravega odziva na vsa ta prizadevanja. Zaradi tega pogosto postavljamo vprašanje, ali smo ljudje res tako malo zainteresirani ali pa moramo iskati vzroke kje drugje.

Upamo, da bomo s tem kratkim člankom povečali zanimanje za ogled vseh prireditev in ne samo prireditev, ki potekajo v Bistri. Naš interes moramo povečati že iz razloga, da smo pokrovitelji in da si je prireditve vredno ogledati. S tem bi tudi izrazili zahvalnost Zvezi kulturnih organizacij za njena prizadevanja.

S. S.

Šport

LIKO ZMAGAL NA OBČINSKIH SINDIKALNIH IGRAH

Letos so potekale že IV. sindikalne igre delovnih organizacij občine Vrhnika, ki sta jih organizirala občinski sindikalni svet in zveza telesnokulturnih organizacij Vrhnika in so bile od avgusta do novembra 1984.

Tekmovanje je potekalo v osmih športnih panogah:

MOSKI — košarka, nogomet, streljanje, šah, namizni tenis, plavanje, kegljanje in balinanje;

ŽENSKESKE — odbojka, namizni tenis, kegljanje, streljanje, plavanje.

V vseh panogah se je najbolje izkazala prva ekipa LIKO Vrhnika, ki je premočno zmagala.

Ekipno je LIKO zmagal v šahu in nogometu.

Rezultati:

Skupna uvrstitev

1. LIKO I.	93
2. Fenolit	75
3. Občinska uprava	61
4. Kovinarska	51
5. Iskra	48
6. IUUV	38
7. Droga	
8. LIKO II.	
9. Komunalno podjetje	
10. Kovinarska II.	
11. Postaja milice	
12. Opekarna	
13. Zavod za načrt.	
14. OŠ Log-Drager	

Ekipno moški

- LIKO I.
- Občinska uprava
- Fenolit
- LIKO II.

Nogomet

- LIKO II.
- LIKO I.
- IUV

Košarka

- Fenolit
- IUV
- LIKO

Šah

- LIKO
- Fenolit
- Občinska uprava

Streljanje

- IUV
- LIKO
- Postaja milice

Namizni tenis

- Občinska uprava
- LIKO
- ISKRA

Kegljanje

- Kovinarska
- Fenolit
- LIKO

Balinanje

- Kovinarska
- Komunalno podjetje
- Droga
- LIKO II.
- LIKO I.

Ženske — ekipno

- Fenolit
- LIKO
- Iskra

Streljanje

- Fenolit
- LIKO
- Iskra

Kegljanje

- Iskra
- Fenolit
- LIKO

Odbojka

- OŠ Log-Drager
- LIKO

Srečanje jubilentov

Pred praznikom Dan Republike smo organizirali v prostorih delavske restavracije v Verdu srečanje jubilentov in tistih delavcev, ki so se v letu 1984 upokojili. Vsem zbranim je spregovoril predsednik DS DO »Liko« tov. HANŽEL MIRO ter jim ob sodelovanju predsednikov DS iz TOZD izročil pismene zahvale in spominska darila.

V nadaljevanju srečanja so se udeleženci prijetno razvredrili ob zvokih harmonike tov. Petra.

Vsem slavljenčkom iskreno čestitamo tudi člani uredniškega odbora ter želimo, da bo še vrsto let uspešno delovali vsak v svoji sredini.

TOZD TOVARNA STOLOV

ZA 10 LET NEPREKINJENE DOBE:

- Bajunović Milka
- Čosić Zora

- Grom Boža
- Gorjanc Renata
- Japelj Antonija
- Jarc Boža
- Jelič Mara
- Kovačević Ljuba
- Lenaršič Franc
- Nagode Vera
- Salkić Safija
- Šabić Tatla
- Šavli Stanislav
- Stare Franc

ZA 20 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

- Fortuna Valentin
- Ivanović Deva
- Mesec Pavel
- Obradović Drago

ZA 30 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

- Šurca Tončka

2. Bizjak Ana
3. Tomc Štefanija
4. Pristavec Ana

TOZD TOVARNA VRAT BOROVNICA

ZA 10 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE

1. Kuduzović Husein
2. Zukanović Mirsan
3. Ofentavšek Janez
4. Sedlašek Milena
5. Mičič Slavko
6. Soklič Jelka
7. Sekulić Josip
8. Ivanušec Marija
9. Mole Igor

ZA 20 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Lončar Nada
2. Košir Kati
3. Kocjančič Vlado
4. Bradeško Alojz

ZA 30 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Pušik Vilibald

TOZD PRIMNARNA PREDELAVA VERD

ZA 10 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Jereb Franc
2. Pilih Drago
3. Knapič Franc
4. Podržaj Jože
5. Levstik Jože
6. Biber Andjelko
7. Ivanušec Ivan
8. Zorman Marjan
9. Kršič Marinko

ZA 20 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Trček Janez
2. Peršin Jakob

ZA 30 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Kržič Anton

TOZD SERVISI ENERGETIKA BOROVNICA

ZA 10 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Martinšek Bojan
2. Čepon Janez

3. Suhadolnik Janez
4. Buh Jože

ZA 20 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE

1. Rahne Anton
2. Dolenc Stane

ZA 30 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Knapič Anton
2. Otrin Ignac
3. Turšič Milan
4. Martinčič Franko

TOZD BLAGOVNI PROMET VRHNIKA

ZA 10 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE

1. Kržič Janja

ZA 20 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Ivanušec Mirko

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POME-NA

ZA 10 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Krašna Bernik Karolina
2. Petrič Lea

ZA 20 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Kovač Friderik
2. Sivka Danica
3. Martinšek Ana

ZA 30 LET NEPREKINJENE DELOVNE DOBE:

1. Žitko Stefka

Im memoriam Martinšek Ani

V življenju se zgode mnoge stvari, za katere ne moreš verjeti, da so se zgodile in vendar so resnične. Tako tudi nismo mogli doumeti resnice, da te ni več med nami, spoštovana Ana, pa se je vendarle zgodilo tako.

Se v novembru si z nami praznovala dvajseto leto delovne dobe v naši delovni organizaciji. Tako srečna si bila videti tedaj in kar nekako se nisi mogla sprijazniti z dejstvom, da boš tega dne samo praznovala in bodo delo v kuhinji opravili tvoji sodelavci sami.

Rada si imela svoje delo in nikoli ti ga ni zmanjkalo. Vedno si bila pripravljena priskočiti na pomoč, če smo jo potrebovali. Tvoje pridne in skrbne roke pa so opravile tudi dela, ki jih drugi niso niti opazili.

Koliko energije je bilo v tebi. Z mnogo truda, odrekam in lastnih naporov si postavila skupaj s svojimi topel dom celotni družini. Otrokom si pomagala vse do zadnjih dni in tvoji vnuki so neštokrat občutili tvoje pridne roke in dobro srce.

Kaditi prepovedano

Pogosto srečamo ta napis, ki je morebiti postal že tako vsakdanji, da ga le redkokdo opazi in spoštuje. V novejšem času srečamo to prepoved kot nekakšen prometni znak. Ponekod poskušajo z vljudnejšim načinom, kot »kajenje ni dovoljeno« ali »prosimo, ne kadite« in podobno. Na nekih vratih sem videl duhovit napis: »V tej pisarni kadijo le grde ženske in nori moški!« Ne vem sicer, koliko je zaradi tega več norih in grdih.

Pustimo napise o prepovedi in vljudnih opozorilih na stran, saj jih le malokdo jemlje resnično tako resno, kot govorijo. Zadnje čase se veliko govori in piše o prepovedi kajenja na javnih mestih. Kaj vse je javno mesto, najbrž vemo, pa vendar nekaterim v opomin. Javno mesto je skoraj vse od šol, gledališč, kino dvoran, avtobusov, vlakov, letal, trgovih pa do pisarn itd. Tudi ceste in ulice so javno mesto, pa se ozrimo na uli-

Toda znala si vskladiti vse svoje obveznosti med službo in doma, nikoli nisi zatajila.

V lanskem letu se je prvič zgodilo, da te zaradi težke poškodbe roke dalj časa ni bilo med nami. Toda po dolgotrajni rehabilitaciji si letos spet poprijela za delo, vendar te zaradi bolezni še nekajkrat ni bilo med nami. Toda nihče od nas ni nikoli pomislil, da je tako hudo s teboj. Tudi sama nisi nikoli resno spregovorila o svojih težavah. Delo si zapustila z mislijo, da se vrneš že naslednjega dne.

Po več kot tridesetih letih naporega dela si se počasi pripravljala na odhod v pokoj. Tolažila si se z mislijo, da te tudi doma potrebujejo in je prav, da izprežeš. Žal se ta tvoja želja ne bo nikoli izpolnila. Bridko je spoznanje, da te ni več. Pogrešali te bomo mi, vsi tvoji, še posebej vnučki. V naši sredini pa nam boš s svojo pridnostjo in marljivostjo ostala svetel vzgled.

SLAVA TVOJEMU SPOMINU!

vada, so pa spet taki, ki mislijo, da so nekadilci copate pri hiši in še bi lahko naštel utemeljitve in opravičila za kajenje.

Na koncu bi le malce hudomušno kadilce povprašal po njihovi vesti. S kolikšno pravico zastrupljate soljudi, onesnažujete okolje, mečete čik po tleh in podobno? Mar ne bi ob vsaki cigareti pomislili na tiste, ki jim ni do modrega dima ali jim ta čelo škoduje?

Poglejte v svoj pepelnik ob vodu iz pisarne in se postavite v vlogo čistilk, ki morajo ostanke pospraviti. Navsezadje, ali nič ne mislite, da tudi vam kajenje ne koristi?

Brateševac Boris

Humor

KAPELA KOT WC

Angleška družina je preživljala počitnice v Nemčiji in nekega dne je na sprehodu opazila v lepem okolju lepo hišico, ki se jim je zdela kot nalašč, da bi v njej prebili dopust. Pozanimali so se, čigava je in zvedeli so, da je last protestantskega pastorja. Povprašali so ga, če bi jim bil pripravljen dati hišo v najem za prihodnje poletje in ko je privolil, jim je ljubeznivo razkazal ljubi domek. Izročil jim je načrt hiše ter sklenil z njimi pogodbo.

Družina se je vrnila v Anglijo; na dolgo in na široko so se pogovarjali o prihodnjih počitnicah v lepi vili in tiščali nosove v njen načrt. Na lepem je gospa ugotovila, da ni nikjer oznake WC in se ob tem spomnila, da tega tudi videla ni, ko so si ogledovali hišo.

Sklenili so, da bodo pastorju pisali in ga prosili za pojasnilo. In blaga gospa mu je pisala takole: »Spoštovani pastor, ne zamerite nadlegi, prosim. Potrebujem vaše pojasnilo. Sem gospa tiste družine, ki je nedavno najela vašo hišo za prihodnje poletje. Bili ste tako ljubeznivi, da ste nam izročili načrt, a na njem žal ne najdemo oznake WC. In ker nam niti med našim kratkim obiskom pri vas ni bilo dano, da bi videli, vas prosimo za pojasnilo: kje sploh je?«

Pastor, ki ni natančno razumel kratice WC in, misleč, da gre za

bližnjo kapelo anglikanske sekte, imenovane »WALDES CAPEL«, je tako odgovoril: »Spoštovana gospa, zelo cenim vaše zanimanje in gorečnost in nadvse mi je ljubo, da vam lahko sporočim, da je kraj, po katerem sprašujete, 12 km oddaljen od moje hiše. Sodim, da bo to malce neprikladno, zlasti če ste vajeni pogostokrat zahajati tjakaj. No, v takem primeru pa bo najbolje, da si

boste vzeli hrano s seboj, da bi mogli ostati tam ves dan. Nekateri tukajšnji prebivalci hodijo tja peš, drugi se vozijo s kolesi, eni in drugi pa vselej prispejo pravočasno. Urnik je na vratih. Prostor je dovolj velik, saj je na voljo 400 sedežev in 100 stojišč, klimatske naprave poskrbe za to, da ni neprijetnosti, ki so v gneči sicer običajne. Sedeži so oblaženi. Otroci sede poleg odraslih

in vsi v zboru pojo. Pri vходу vsakdo prejme papir; kdor pride po razdelitvi, pa uporablja sosedovega. Red je tak, da je treba papir pri odhodu vrniti, tako da je v uporabi vsaj mesec dni. Prostor je akustičen, zato so vsi navzoči v polni meri deležni melodičnega blagostanja. Posebni fotografi so vselej pri roki, fotografije pa objavljajo tudi časopisi, tako da vsa javnost lahko občuduje obiskovalce pri ipolnjevanju tako dopadljivega opravila.

S spoštovanjem — pastor.«

Franko Martinčič

Novoletno voščilo

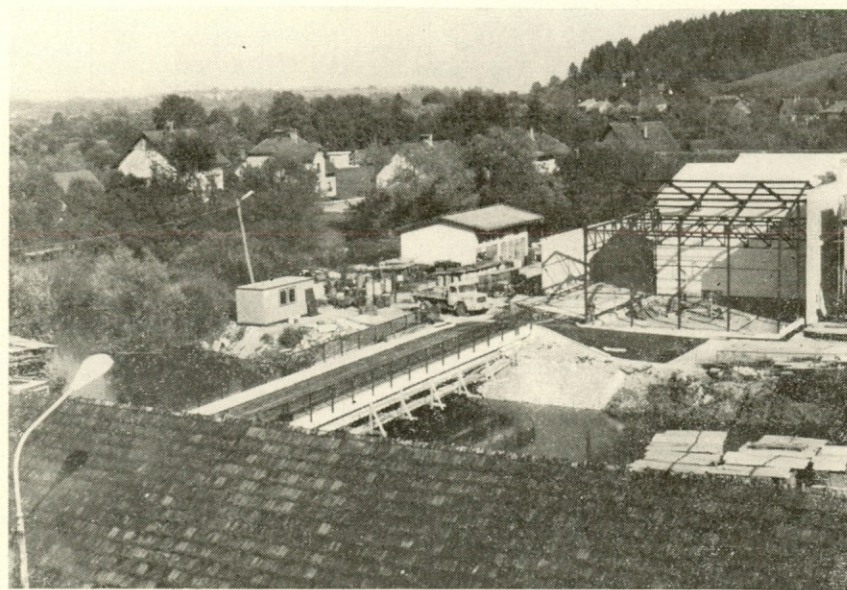
Skupaj z voščilom za srečno in uspešno novo leto 1985, smo od Zveze kulturnih organizacij občine Vrhnika in pihalnega orkestra prejeli v dar originalno sliko akademskega slikarja Dominka Milojka. Na sliki je v tehniki »jedkarnica« predstavljen čudovit motiv Vrhnike. Darilo smo prejeli kot zahvalo za našo pomoč pri financiranju kulturne dejavnosti v občini, predvsem za dolgoletno tradicionalno pokroviteljstvo kulturnih srečanj Bistra, v letu 1984 pa tudi za finančno pomoč vrhniški pihalni godbi.

Darovalcem se za podarjeno umetnino zahvaljujemo, hkrati pa lahko poudarimo, da bomo za dviganje kulturne ravni zaposlenih, v skladu z materialnimi možnostmi vedno radi prispevali del sredstev.

NAGRADNA KRIŽANKA

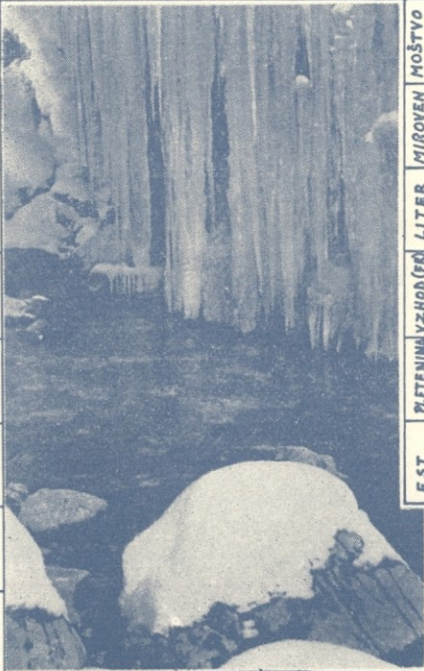
Pravilne rešitve pošljite do konca januarja 1985 na uredništvo Našega dela.

Izmed pravilnih rešitev bomo izžrebali pet nagrad.

UREDNIŠKI ODBOR: NAŠE DELO, glasilo delovne skupnosti Lesnoindustrijski kombinat »LIKO«, Vrhnika, ureja uredniški odbor: Dragica Krašovec (odgovorni urednik), Anton Kržič, Ilija Stanko, Danilo Patarčič, Cvetka Berginc, Jakob Susman, Franko Martinčič — Naslov uredništva: Lesnoindustrijski kombinat »LIKO« Vrhnika, Tržaška 90, Vrhnika — Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani

SESTAVIL SUSMAH JAKOB	PROTI- REVOLU- CIONARKA	PRI- BLIŽEN	IME GRŠKE ČRKE P.L.P	ŽLAHTNI PLIN	KONTR. TOČKA	MAJHNA TUBA	ENAK	ČRTE	JADRAN- SKI OTOK	STAR 107 LET	ČRNIL- NIKI	IVAN ČOP	SPRINKI, GRUDE	IZBRI- SATI
ZNAČIL- NOST														
KORISTO- LOVSKI														
KRATICA ZA NUMERO			GRAM VOLT		MESTO V ZDA VODNA ŽIVAL							PULA VRTETI		
NOSITI, PREVA- ŽATI									SLOVEN- SMUČAR BORIS SELEN					
RDEČI KRIŽ			M. IME MOČVIR- SKA PTICA					KRMA ZA GOVEDO					JOB ZNAMKA AVTOM.	
FAVO- RITI				TATARSKI VLADAR ODSTA- VEK				IZDA- JATELJ						
VODNA ŽIVAL														
MOŠKO IME														
NASELJA														
OVEN TONE			DUŠIK POKRIVA- LA PTIC										DELEŽ	OLIMP. IGRE
VRSTA MEHKIH LISTAN- CEV														
OČESNA ŽILNICA														
VRSTA HRASTA					REČ									PRIVE- ZANI S PASOM
TUJE ŽENSKO IME														
KISIK		STAREJŠI DEL OBLEKE			GORŠKE ŽIVALI, GLODALCI									ASOCIATED PRESS Ⓜ Ⓜ
ZNAČAJ					ZMENEK J. AMERIS. KMET									AMPER OBZIDJE, BRANIK
ALPIN. ODSEK			POZIV					POLMER		GRŠ. BOG LJUBEZNI DIVJA MAČKA				
REPUBL. KONFE- RENCA			STVARI DANE TORKAR					ZDRAVIL. RASTLINA MNOŽINA						
BANJA				OSEBNI ZAIMEK KISIK			RIMSKA 1007 METER					OSEBNI ZAIMEK		
SAMOSTO- JNOST, SAMOU- PRAVNOST												II		

MIROVEN MOŠTVO
LITER
VEZNIK
STRONCIJ
PLETENINA VZHOD (PČ)
EST
CELJE